

Stenograficzne Sprawozdania galicyjskiego Sejmu krajowego

w drugim peryodzie.

2. posiedzenie 2. sesji 2. peryodu Sejmu galicyjskiego

z dnia 24. sierpnia 1868.

Treść: Odsyłanie i przyjęcie protokołu ostatniego posiedzenia. — Petycje wniesione do Sejmu. — Doniesienie posła x. Pawła Sanguszki o słabości. — Udzielenie urlopu pp. hr. Łosiowi, Helclowi, Borysikiewiczowi. — P. Krzczunowicz składa mandat delegata do Rady Państwa. — Przedłożenie wniosku p. Zyblikiewicza o wybór komisji do dania opinii o konstytucyi. — Przedłożenie wniosku p. Koczyńskiego o zaprowadzenie ksiąg hipotecznych dla mniejszych posiadłości ziemskich. — Uwiadomienie o rozda-nych 10 wnioskach. — Pierwsze czytanie Sprawozdania Wydziału krajowego o budżetach za rok 1868. i 1869. — Wniosek p. Zyblikiewicza o wybranie komisji finansowej przyjęty. — Uwaga p. Smolki co do niektórych pozycji w budżecie. — Sprawozdanie Wydziału krajowego o projekcie do ustaw o języku w administracyi i w sądach. — Wniosek p. Chrzanowskiego o wybór komisji z 5 członków do tego przedmiotu. — Uwaga p. Skrzyńskiego. — Poprawka ks. Pawlikowa co do liczby członków komisji. — Wniosek p. Chrzanowskiego przyjęty. — Sprawozdanie Wydziału krajowego w przedmiocie wykupna prawa propinacyi. — Wniosek p. Zyblikiewicza co do do wyboru komisji do tego przedmiotu przyjęty. — Sprawozdanie Wydziału krajowego o uregulowaniu i zabezpieczeniu prawa wyszynku propinacyjnego. — Wniosek p. Starowiejskiego o odesłanie tego przedmiotu do komisji już uchwalonej przyjęty. — Wniosek p. Zyblikiewicza co do wyboru komisji petycyjnej przyjęty. — Wniosek hr. Adama Potockiego o wybranie komisji edukacyjnej przyjęty. — Wybór i rezultat wybo-ru komisji finansowej — Wybór i rezultat wyboru komisji do ustaw o języku w administracyi i w sądzie. — Ponowny wybór jednego członka tej komisji i rezultat tego wyboru. — Ścisłejszy wybór jednego członka tej samej komisji. — Wybór członków komisji petycyjnej. — Porządek dzienny przyszełego posiedzenia.

Początek posiedzenia o godzinie 10^{1/2} przed południem.

Obecnych posłów: 120.

Przewodniczący: Marszałek krajowy ksiązę Leon Sapieha.

Ze strony Rządu: C. k. radca Namiestnic-
twa p. Oswald Bartmański i c. k. starosta po-
wiatowy p. Filip Zalewski.

Sekretarze: PP. hr. Stanisław Tarnowski
Pfeiffer, ks. Barewicz, Szujski.

Ks. Marszałek. Jest dostateczna liczba pp. po-
słów obecnych, więc posiedzenie otwieram. P. Sekre-
tarz odczyta protokół poprzedzającego posiedzenia.

Sekretarz hr. Tarnowski (czyta protokół po-
przedzającego posiedzenia).

Marszałek (po odczytaniu protokołu). Niema
nikt nic względem protokołu do nadmienienia? (Nikt

się nie zgłasza). Kto jest za przyjęciem protokołu, zechce siedzieć. (Nikt nie powstaje). A zatem protokół przyjęty. Mamy spis petycyj do Sejmu nadesłanych, który p. Sekretarz odczyta.

Sekretarz hr. Tarnowski (czyta): Spis petycji wniesionych do Sejmu o otwarciu sesji do 24. sierpnia 1868.

1. Gminy Łuszwice, Lipniny, Smyków wielki i mały przez posła księdza Morgensterna o uwolnienie od składania funduszu zapasowego parafialnego.

2. Rada powiatowa w Dąbrowy przez posła ks. Morgensterna o zaprowadzenie sądów pokoju.

3. Taż Rada przez posła ks. Morgensterna o zmianę w ustawie Reprezentacji powiatowej i w ustawie gminnej.

4. Taż Rada przez posła ks. Morgensterna o zmianę w ustawie drogowej.

5. Taż Rada przez posła ks. Morgensterna o utrzymanie krajowej Rady szkolnej w zasadach autonomicznych.

Marszałek. Są proźby o urlopy. Proszę odczytać.

Sekretarz hr. Tarnowski (czyta). Ksiądz Paweł Sanguszko donosi telegrafem, iż jadąc na Sejm zachorował w drodze, i nie może przybyć, pisze także, że nadeszłe świadectwo lekarskie z tego powodu.

Marszałek. To podaję do wiadomości Wys. Izby.

Sekretarz hr. Tarnowski (czyta). Poseł hr. Łoś prosi o urlop na 6 tygodni z powodu nadwątłego zdrowia.

Marszałek. Kto jest za daniem sześciotygodniowego urlopu, zechce wstać. (Posłowie wstają).

Ks. Pawlikow. To bude urlop na cały period sejmowyj?

Marszałek. Prosi o urlop na 6 tygodni. Nie mam pewności, czyli była większość za daniem urlopu, więc poddam ten przedmiot drugi raz pod głosowanie. Petycyja posła Łośa jest tej treści, aby mu dać urlop 6 tygodniowy. Kto jest za daniem urlopu, zechce wstać. (Większość wstaje). Jest większość za daniem urlopu.

Sekretarz hr. Tarnowski (czyta). Poseł Helcel prosi o trzytygodniowy urlop.

Marszałek. Kto jest za daniem urlopu zechce wstać. (Większość). Urlop jest dany. Są jeszcze inne pisma do odczytania.

Sekretarz hr. Tarnowski (czyta). Poseł Krzczunowicz pod dniem 22. sierpnia r. b. składa mandat delegowanego do Rady Państwa.

Marszałek. To służy do wiadomości Sejmu.

Sekretarz hr. Tarnowski. Poseł Zyblikiewicz podał do łaski marszałkowskiej wniosek następującej treści. (Czyta): Wysoka Izba uchwali:

1. Sejm objawi opinię swoją o konstytucyi grudniajowej i innych ustawach zasadniczych.

2. W tym celu wybierze komisję dla sprawozdania i poczynienia odpowiednich wniosków.

3. Komisya składać się ma z członków dziewięciu.

Zyblikiewicz. — Adam Potocki. — Ksiądz Sułkowski. — Ksiądz Dietrich. — Pfeiffer. — Sawczyński. — Samelsohn. — J. Szujski. — Horodyski. — Bocheński. — Kąbat. — Agopsowicz. — Badeni. — Trzeciński. — Starowiejski. — Kraiński. — J. Gzartoryski. — Huszard. — Ziemiałkowski. — M. Popiel. — Leon Chrzanowski. — St. Tarnowski. — Ed. Dzwonkowski. — Rogawski. — Ks. Barewicz. — Ks. Morgenstern. — Ks. Stempek. — Piotr Gross. — Niezabitowski. — Szumańczowski. — Józef Wolny. — Zbyszewski. — Krzczunowicz. — Torosiewicz. — Podlewski. — Pietruski. — Czerkawski.

Marszałek. Ten wniosek jest już wydrukowany i rozdany, będzie za parę dni postawiony na porządku dziennym.

Sekretarz hr. Tarnowski. (czyta) Poseł Koczyński złożył do łaski marszałkowskiej wniosek następujący.

O naglącej potrzebie zaprowadzenia ksiąg hipotecznych dla posiadłości mniejszych u nas, radzono już nie raz w Sejmie krajowym, lecz dotąd bez skutku. Wysoki rząd przedłożył wprawdzie Wysokiemu Sejmowi w r. 1865/6. projekt ustawy hipotecznej jedynym atoli skutkiem odbytych w tedy narad było uchylene projektu rządowego, głównie z tego powodu, że pomieniony wniosek, reformując całą instytucję dotychczasowych naszych ksiąg publicznych, mieścił w sobie rozliczne trudności w zastosowaniu do kraju naszego.

Gdy niewiadomo, jak wysoki ces. król. Rząd za atwił uchwałę Wysokiego Sejmu z dnia 21. kwietnia r. 1855. w przedmiocie ksiąg gruntowych wydaną, a mianowicie czy w tej wielce ważnej sprawie krajowej zwołał komisję złożoną z prawników krajowych i czyli zechce przedłożyć na obecnej kadencji Sejmowej projekt przez tę komisję wypracowany; gdy przytem księgi gruntowe, których od wieku prawie napróżno wygląda większa połowa kraju, urządzić można dosyć małym kosztem, a przeciw z wszelką pożądaną dokładnością, przeto składamy wniosek.

„Wysoka Izba raczy uchwalić ustawę krajową o księgach publicznych (gruntowych i miejskich) według projektu pod 1/1. załączonego Dr M. Koczyński poseł nowo-sandecki Zbyszewski. — Czartoryski. — Adam Potocki. — Samelson. — Piotr Gross, — Rutowski. — Morawski — Czerkawski. — Hoszard. — C. Haller — Dubs — Józef Wolny. — Dziewoński. — Kabat. — Ks Sulikowski. — Ks. Morgenstern. — Jen Wiśniewski. —

Marszałek. Wniosek ten jest dostatecznie poparty, będzie więc wydrukowany i Wys. Izbie rozdany. W tym samym przedmiocie są także wnioski z rozmaitych rad powiatowych; te wnioski będzie można połączyć i do jednej i tej samej komisji odesłać.

Sekretarz hr. Tarnowski. Rozdano między pp. posłów następujące wnioski drukowane: (czyta).

1. Wniosek Wydziału krajowego o mytach na drogach krajowych.

2. Wniosek Wydziału krajowego o etacie oddziału budowniczego w Wydziale kraj.

3. Wniosek Wydziału krajowego o interpretacji §. 12. ustawy drogowej.

4. Wniosek Wydziału krajowego o policyi drogowej.

5. Wniosek Wydziału krajowego w sprawie mianowania i wynagrodzenia członków komisji katastralnych.

6. Wniosek Wydziału krajowego o uwolnieniu budynków nowo wybudowanych od krajowego dodatku do podatku.

7. Wniosek Wydziału krajowego o asekuracji majątków naczelników gmin pomiastach i miasteczkach.

8. Wniosek posła Smolki o cofnięcie uchwały z 2. marca 1867. względem obesłania Rady Państwa.

9. Wniosek posła Zyblikiewicza w przedmiocie konstytucyi grudniowej i innych ustaw zasadniczych.

10. Wniosek Wydziału krajowego i organizacyi zarządu dróg krajowych tudzież projektu przepisów administr. drogowej dla dróg publicznych nieraryalnych.

Marszałek. Jutro będzie na porządku dziennym wybór komisji do tych rozmaitych wniosków. — Przechodzimy teraz do porządku dziennego. Pierwszym przedmiotem jest: Pierwsze czytanie zamknięcia rachunków za 1866. i 1867. r. tudzież budżety za 1868. i 1869 r. — P. Krainki jako referent Wydziału krajowego ma głos.

Posł Krainki idzie na trybunę dla czytania tych przedłożeń Wydziału krajowego.

(Obacz alegaty załączone I. II.)

Marszałek. Czy p. Krainki ma odczytać cały budżet? Odczytanie zabrałoby nam nie kilka godzin, lecz kilka dni czasu.

Głosy. Nie, nie, trzeba odczytywać.

P. Zyblikiewicz Ja wnoszę, ażeby była wybrana z całej Izby komisya składająca się z 9 członków, i aby do tej komisji te wnioski odesłano.

Marszałek. Wniosek p. Zyblikiewicza jest, aby do tych wniosków wybrać komisję z 9 członków złożoną. Kto jest za tym wnioskiem, zechce wstać. (Większość) Wniosek jest przyjęty.

P. Smolka. Proszę o głos.

Marszałek. P. Smolka ma głos.

P. Smolka. Muszę zwrócić uwagę Wys. Izby na tę okoliczność, że w budżecie tegorocznym i przyszłorocznym są niektóre ustępy mylne. Zachodzi więc konieczna potrzeba zmiany niektórych pozycy, tak z powodu już powziętych uchwał przez Wydział krajowy, jako też jeszcze powzięć się mających, jako n. p. co do plac tutejszych sekundaryuszów przy powszechnym szpitalu. Tę pozycję trzeba zmienić; dlatego uważałem za potrzebne nadmienić o tem, ażeby mająca się wybrać komisya zwróciła uwagę na odnoszące się do tych zmian uchwały Wydziału krajowego.

Marszałek. Do wyboru komisji przystąpimy później. — Na porządku dziennym stoi jako przedmiot drugi: Pierwsze czytanie projektu do ustawy o języku w administracyi i w sądach. Referentem Wydziału krajowego jest p. Pietruski.

Posł Pietruski (z trybuny czyta: Sprawozdanie Wydziału krajowego o projekcie do ustaw o języku w administracyi i w sądach).

(Obacz alegat przyłączony III.)

(Po odczytaniu przeciągłe oklaski.)

Posł Chrzanowski. Proszę o głos co do formalnego traktowania tego przedmiotu.

Głos. I ja proszę o głos.

Marszałek. Posł Chrzanowski ma głos.

Posł Chrzanowski. Wnoszę, ażeby Wysoki Sejm wybrał komisję, któraby w 3 lub 4 dniach zdała nam sprawę z tych projektów, i aby ta komisya składała się z 5 członków.

Marszałek. Wniosek p. Chrzanowskiego jest, aby ta komisya składała się z 5 członków.

Posł Chrzanowski (przerwywając). Z obowiązkiem, aby w jak najkrótszym czasie przedłożyła nam swoje sprawozdanie.

Posł Ludwik Skrzyński. Proszę o głos.

Głos. Proszu o hołos, szczo do formalnoho traktowania.

Marszałek. Posł Ludwik Skrzyński ma głos.

Posel Ludwik Skrzyński. Zabieram głos dla podniesienia dwóch błędów historycznych, które w tym obrazie męczeństwa naszego dostrzegłem. Nie odnosi się to do ustawy samej, a tylko do odczytanego dopiero sprawozdania.

Marszałek (przerywając. Tutaj idzie o to, jakim sposobem mamy tę sprawę traktować, więc dyskusya nie może mieć miejsca.

Posel Ludwik Skrzyński. Niechcę mówić o projekcie do ustawy, tylko wytknąć chcę dwa błędy historyczne, znajdujące się w sprawozdaniu, które są tej doniosłości, iż trzeba je wskazać, u które zapewne tylko przez pomyłkę weszły do sprawozdania. Wyrażę się o tem w dziesięciu słowach, a nie wiem, kiedybym mógł to stosowniej uczynić.

Marszałek (wskazując na regulamin obrad). Tu jest wyraźny paragraf, iż tylko co do formalnego traktowania wniosku obecnie może być dyskusya.

Posel Ludwik Skrzyński. Więc dobrze; zastrzegam sobie to na później przy drugim czytaniu.

Ks. Pawlików. Proszu o hołos.

Marszałek. Ks. Pawlików ma głos.

Ks. Pawlików. Do wnesenia p. Chrzanowskocho robu toju poprawku, aby komisya wybrana buła z 10 czeleniw. Wydyt my sia, szczo, majeczy wzhlad na obszyrnist' sprawozdania Wydytu krajewocho, czysło 10 czeleniw bułoby łudsze jak 5 czeleniw.

Marszałek. Czy jeszcze kto żada głosu co do formalnego traktowania tej sprawy?

Posel Podlewski. Proszę o głos.

Marszałek. Posel Podlewski ma głos.

Posel Podlewski. Mnie się zdaje, że powiększenie liczby członków przedłużyłoby tę pracę, sądzę przeto, że 5 członków będzie dosyć do załatwienia tej sprawy.

Marszałek. Innych wniosków co do formalnego traktowania nie ma; zatem poddam najprzód wniosek p. Chrzanowskiego pod głosowanie, aby wybrać komisję z 5 członków, gdyby zaś ten wniosek upadł, poddam pod głosowanie drugi wniosek, t. j. aby komisya składała się z 10ciu członków. Kto jest za wyborem 5 członków do tej komisji, zechce wstać. (Większość). Jest większość za tym wnioskiem. Do wyboru tej komisji, składającej się z 5 członków, przystąpimy później. — Z porządku dziennego następuje pierwsze czytanie projektu do ustawy o wykupnie propinacyi. P. Grocholski jako referent Wydziału krajowego ma głos.

Posel Grocholski. (z trybuny czyta: Sprawozdanie Wydziału krajowego w przedmiocie wy-

kupna prawa propinacyi) (Obacz alegat załączony IV.).

Posel Grocholski, (po przeczytaniu sprawozdania). Proszę Wys. Izby o uwolnienie mnie od czytania tych projektów, które jak wiadomo przy pierwszym czytaniu ani dokładnie ocenione, ani zbadane być nie mogą.

Marszałek. Kto żada czytania tych projektów, zechce wstać. (Nikt nie wstaje) Zatem nie będą odczytane. Wniosek Wydziału krajowego żada wyboru komisji, składającej się z 7 członków, którzy z całej Izby wybrani być mają.

Posel Zybliekiewicz. Proszę o głos.

Marszałek. Posel Zybliekiewicz ma głos.

Posel Zybiikiewicz. Ja wnoszę, aby ta komisya składała się z 9 członków.

Marszałek. Nikt więcej głosu nie żada co do formalnego traktowania? (Nikt się nie zgłasza). Mamy więc dwa wnioski, pierwszy, aby komisya składała się z 7 członków, drugi — ażeby wybrać 9 członków. Poddam najprzód wniosek p. Zybliekiewicza, ażeby komisya składała się z 9 członków. Kto jest za tym wnioskiem, zechce wstać (Większość). Większość jest za komisją z 9 członków. Do wyboru komisji potem przystąpimy.

Posel Grocholski. (z tryduny czyta: Sprawozdanie Wydziału krajowego względem uregulowania i zabezpieczenia propinacyjnego prawa wyszynku.) (Obacz alegat załączony V.).

Posel Starowiejski. Proszę o głos,

Marszałek. Posel Starowiejski ma głos.

Posel Starowiejski. Stawiam wniosek, ażeby ten przedmiot odesłać do tej samej komisji, do której odesłany będzie i wniosek względem wykupna propinacyi, ponieważ jedno z drugim bardzo ściśle jest połączone.

Marszałek. Jest wniosek, ażeby do tej samej komisji odesłać obydwie przedmioty. Kto jest za tem, zechce wstać. (Większość) Jest większość, więc będą odesłane do tej samej komisji.

Marszałek. Ponieważ zaczynają nadchodzić petycje do Sejmu, potrzeba nam zająć się wyborem komisji petycyjnej. Czy jest może jaki wniosek co do ilości, członków komisję składać mających?

P. Zybliekiewicz. Zwykle bywa komisya petycyjna z 9 członków złożoną, więc wnoszę, żeby i teraz z tej samej ilości się składała.

Marszałek. Kto jest za tem, ażeby komisya petycyjna z dziewięciu członków złożoną była, zechce wstać (większość wstaje). Zatem komisya petycyjna składać się będzie z dziewięciu członków. Mamy

teraz wybrać cztery komisye : pierwsza jest finansowa, złożona z 9 członków ; druga do wniosku o języku w administracji i sądach, składająca się z pięciu członków ; trzecia do sprawy propinacji z dziewięciu członków, a czwarta komisya wybrać się mająca jest petycyjna z 9 członków. Przystąpimy naprzód do wyboru komisji finansowej, złożonej z dziewięciu członków.

Posel hr. Adam Potocki. Proszę o głos.

Marszałek. Posel hr. Adam Potocki ma głos.

Posel hr. Adam Potocki. Ze względu na ważność kwestyi edukacyjnej i w przekonaniu, że na jej odpowiedniem uregulowaniu dobro kraju polega, ze względu nadto, iż często bywają w tym przedmiocie petycje do Sejmu wnoszone, proponuję wybranie stałej komisji edukacyjnej złożonej z dziewięciu członków.

Marszałek. Zupełnie nie mam nic przeciw temu wnioskowi, chciałbym jednak zwrócić uwagę, że wkrótce przyjdzie na porządek dzienny wniosek, pociągający za sobą wybór takiej komisji.

Posel Zyblikiewicz. Zdawałoby mi się lepiej, ażeby nie zaraz tę komisję wybierać, tylko uchwalić, że takowa ma istnieć (gwar).

Marszałek. Nie żąda nikt więcej głosu w tej kwestyi? Gdy nikt głosu nie zabiera, poddaję pod głosowanie wniosek posła Potockiego, to jest: aby ustanowić komisję złożoną z 9 członków. Kto się z tem zgadza, zechce wstać. Jest większość za wnioskiem. Przystąpimy teraz do wyboru pierwszej komisji, to jest budżetowej czyli finansowej; podobno ma być złożoną z 9 członków?

Głosy: Tak, tak!

Marszałek: Na skrutatorów zapraszam panów Cywińskiego, Jabłonowskiego, Gniewosza, Rutowskiego, Czaczkowskiego, księdza Polańskiego, Jakobika, Golejowskiego, księdza Guszalewicz, Dubsa, Dietricha i Cieńskiego. Przerwę posiedzenie na 10 minut, aby dać szanownym posłom czas do porozumienia się względem tego wyboru. (Następuje przerwa dziesięciminutowa.)

Po przerwie.

Marszałek: Proszę panów skrutatorów, abyście zechcieli odbierać kartki.

P. sekretarz Pfeiffer odczytuje imienny spis posłów.

Marszałek: Zawieszam teraz posiedzenie na tak długo, aż panowie skrutatorowie zdadzą sprawę z odbytego skrutynium.

Marszałek: Pan Jabłonowski ma głos.

Posel Jabłonowski. Sprawozdanie wyboru komisji budżetowej: Głosujących było 113, absolutna większość 57, otrzymali głosów: pp. Zyblikiewicz 113, Szuszkiewicz 107, Gros 106, Skrzyński 86, Ludwik Wodzicki 86, Bocheński 84, Polanowski 75, Koczyndyk 75, Pietrusiewicz 58.

Marszałek: Proszę tych panów, którzy zostali wybrani, ażeby zechcieli o 5 godzinie zejść się w celu ukonstytuowania się i przystąpienia zaraz do pracy. Następuje teraz wybór komisji w przedmiocie języka urzędowego w administracji i sądach, która ma być złożona z 5 członków. — Na skrutatorów zapraszam pp. Horodyskiego, Torosiewicza, Kowalskiego, Tomusia, Hönigsmanna i księdza Sulikowskiego. Teraz proszę pana sekretarza czytać spis imienny pp. posłów.

Posel sekretarz hr. Tarnowski: (czyta spis imienny posłów)

Marszałek: Posiedzenie zawieszono aż do ukończenia skrutynium.

Posel Hönigsmann (po przerwie z trybuny). Rezultat wyboru komisji jest następujący:

Głosujących było 116, absolutna większość 59. Otrzymali głosów pp: Koczyński 106, Zyblikiewicz 77, Kabat 74, Pietrusiewicz 73. Więc tylko 4 otrzymało absolutną większość głosów i są wybrani, a dla 5 nie uzyskano większości głosów, bo się rozstrzeżliły. Największą ilość głosów miał dalej pan Szujski 46, ks Sanguszko 37, Kowalski 34, Pawlików 30.

Marszałek. Azatem musimy przystąpić do powtórnego wyboru jednego członka tej komisji. Proszę panów przygotować kartki odłożymy posiedzenie na 5 minut, ażeby dać panom czas do porozumienia się co do tego wyboru.

Marszałek (po przerwie). Przystąpimy do odebrania kartek; proszę panów skrutatorów tych samych, ażeby chcieli kartki zbierać celem uzupełnienia wyboru.

Posel Sekretarz hr. Tarnowski (czyta spis imienny posłów).

Marszałek. Tymczasem proszę panów porozumieć się co do wyboru komisji petycyjnej, ażebyśmy nie potrzebowali kilka razy głosować,

Głosy: Już są kartki napisane.

Marszałek (po przerwie). Pan Hönigsmann ma głos.

Posel Hönigsmann (z trybuny). Przy powtórnem głosowaniu brało udział 110, absolutna więc większość wynosi 56. Otrzymali głosów pp. Szujski

49, Kowalski 44, zatem nikt nie otrzymał absolutnej większości.

Marszałek. Nastąpi przeto wybór ściślejszy między dwoma t. j. między p. Szujskim a p. Kowalskim.

Proszę pana sekretarza księdza Barewicza o odczytanie spisu imiennego pp. posłów,

Sekretarz ks. Barewicz. (Czyta spis posłów)

Marszałek (po przerwie). Pan Hönigsmann ma głos.

Posel Hönigsmann (z trybuny). Przy ściślejszym wyborze między p. Szujskim a p. Kowalskim brało udział 116, więc absolutna większość 59. Otrzymał pan Szujski 64 głosów, a pan Kowalski 52, a zatem pan Szujski jest wybrany.

Marszałek. Będzie jeszcze wybór komisji petycyjnej; czy są kartki gotowe? — Proszę panów, ażeby wszyscy pozostali na swych miejscach dopóki kartki nie będą odebrane, albowiem wielu posłów takie życzenia wyraziło.

Posel Zyblikiewicz. Proszę o głos.

Marszałek. Pan Zyblikiewicz ma głos.

Posel Zyblikiewicz. Ja tylko do tego dodam wniosek, ażeby od posłów otwarte kartki były odbierane; zdaje mi się że nikt jeszcze nie będzie wiedział kogo się wybiera, jeżeli skrutator będzie odbierał kartki otwarte; a w ten sposób nikt nie da dwóch kartek, zamiast jednej, a rzecz się o wiele skróci.

Marszałek. Tylko proszę panów nie ruszać się z miejsc, bo jak się panowie będziecie przechadzać, to trudno będzie wiedzieć czy wybór w porządku się odbył.

Posel Krzeczunowicz. Wnoszę ażeby pp. skrutatorowie ławkami odbierali kartki bez czytania.

Marszałek. Na skrutatorów proszę panów: Samelsova, Hoszarda, Gnoińskiego Michała, ks. Pawli-

kowa. Trzecieckiego, Zborowskiego, Wolnego, Dziewońskiego, Czajkowskiego.

(Skrutatorowie odbierają kartki od posłów.)

Proszę panów tych, którzy są wybrani do komisji w przedmiocie języka urzędowego w administracji i sądach, aby się zechcieli zaraz po posiedzeniu zebrać i ukonstytuować

Ażeby panów nie zatrzymywać, aż do ukończenia skrutynium, ogłoszę rezultat wyboru na przyszłym posiedzeniu.

Na porządku dziennym jutrzejszego posiedzenia które się zacznie o 10. godzinie, będzie:

1. Sprawozdanie wyborów poselskich.
2. Pierwsze czytanie wniosku Wydziału krajowego o organizacji zarządu dróg krajowych, tudzież projektu przepisów administracji drogowej dla dróg publicznych i eraryalnych.
3. Pierwsze czytanie wniosku Wydziału krajowego o mytach na drogach krajowych.
4. Pierwsze czytanie wniosku Wydziału krajowego o etacie oddziału budowniczego w Wydziale krajowym.
5. Pierwsze czytanie wniosku Wydziału krajowego o interpretacji §. 12. ustawy drogowej.
6. Pierwsze czytanie wniosku Wydziału krajowego o policyi drogowej.
7. Pierwsze czytanie wniosku Wydziału krajowego w sprawie mianowania i wynagrodzenia członków komisji kadastralnej.
8. Pierwsze czytanie wniosku Wydziału krajowego o uwolnienie budynków nowo-wybudowanych od krajowego dodatku od podatku.
9. Pierwsze czytanie wniosku Wydziału krajowego o asekuracji majątków naczelników gmin po wsiach i miasteczkach.

Posiedzenie jest zamknięte.

Koniec posiedzenia o godzinie 3ciej z południa.

Sprostowanie myłki druku.

Na stronie 5. sprawozdania z 1. posiedzenia z dnia 22. sierpnia r. b. w przedziałce pierwszej ustęp drugi brzmieć powinien jak następuje:

Posel Krzeczunowicz. Nie dyskutuję o tym przedmiocie, lecz chciałem tylko przemówić w sprawie osobistej. Posel Smolka wniósł, aby Sejm wezwał delegatów do złożenia mandatów. Otóż oświadczam, że byłem zdecydowany do złożenia mandatu bez żadnego wezwania.